

PIECZA ZASTĘPCZA

- Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

IX. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

Do zadań powiatu należy finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych (na mocy postanowienia sądowego po śmierci rodziców naturalnych, bądź po pozbawieniu, ograniczeniu lub zawieszeniu im praw rodzicielskich), w rodzinach zastępczych lub rodzinnych domach dziecka na jego terenie.

Pomoc finansowa dla dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej w 2019 roku polegała na:

5 673 935 zł comiesięczne świadczenia dla 616 dzieci, w tym 37 092 zł dla 3 dzieci cudzoziemskich

2 579 420 zł wypłata dodatku wychowawczego (500+) dla 520 dzieci

172 375 zł pokrycie kosztów utrzymania lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu wielorodzinnym dla 11 rodzin zastępczych zawodowych, w tym 1 233 zł na pokrycie kosztów związanych z przebywaniem w 1 rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego 2 dzieci cudzoziemskich

121 472 zł jednorazowe świadczenia na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka dla 74 dzieci

42 859 zł dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dla 124 dzieci

23 168 zł pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych dla 20 dzieci

17 482 zł świadczenia dla 13 rodzin pomocowych na 25 dzieci, w tym 679 zł dla 1 dziecka cudzoziemskiego

TABELA: Liczba rodzin zastępczych z podziałem na poszczególne typy rodzin

Wyszczególnienie	2018		2019	
	liczba rodzin zastępczych*	liczba dzieci**	liczba rodzin zastępczych*	liczba dzieci**
rodziny zastępcze ogółem	476	662	458	641
rodziny zastępcze spokrewnione	305	385	291	367
rodziny zastępcze niezawodowe	144	162	141	164
rodziny zastępcze zawodowe, w tym:	28	117	26	113
pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	7	56	6	54
specjalistyczne	7	14	7	14
zawodowe (bez specjalizacji)	14	50	13	50

* liczba rodzin zastępczych nie sumuje się co wynika z przekwalifikowania rodzin niezawodowych na zawodowe.

** liczba dzieci nie sumuje się co wynika z pobytu tych samych dzieci w różnych rodzinach zastępczych.

Dokonując porównania danych z 2018 i 2019 roku, daje się zaobserwować spadek liczby dzieci (o około 3%) umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz rodzin zastępczych (o około 4%). Tym samym wskazać można kontynuację trendu spadkowego w zakresie rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej.

W 2019 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Poznaniu (który zgodnie z zarządzeniem Prezydenta Miasta Poznania, pełni na terenie Poznania, obok Centrum Wspierania Rodzin „Swoboda”, funkcję organizatora rodzinnej pieczy zastępczej), zatrudnionych było na dzień 31 grudnia 25 (19 etatów) koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (finansowanie w części w ramach programu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej), którzy podjęli współpracę z 251 rodzinami zastępczymi i 51 pełnoletnimi wychowankami rodzin zastępczych.

Zgodnie z ustalonym podziałem koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnieni w MOPR objęli wsparciem rodziny zastępcze i pełnoletnich wychowanków z 3 dzielnic Poznania, tj. Grunwaldu, Nowego Miasta oraz Piątkowa (Centrum Wspierania Rodzin „Swoboda” – rodziny zastępcze i pełnoletnich wychowanków ze Starego Miasta, Jeżyc oraz Wildy).

Koordynatorzy zatrudnieni w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Poznaniu obejmują opieką rodziny zastępcze w celu poprawy sytuacji umieszczonych w nich dzieci poprzez wizyty w miejscu ich zamieszkania, udzielanie rodzinom pomocy w realizacji ich zadań (poradnictwo, zapewnianie rodzinom zastępczym dostępu do specjalistycznej pomocy), regularną współpracę ze szkołami, przedszkolami i innymi instytucjami istotnymi ze względu na funkcjonowanie rodziny zastępczej.

W sytuacjach tego wymagających koordynatorzy występowali do Centrum Wspierania Rodzin „Swoboda” o objęcie rodziny pomocą prawnika lub wolontariusza. Ponadto organizowane były spotkania ze specjalistami oraz instytucjami działającymi na rzecz rodzin (pracownicy socjalni MOPR,

kuratorzy, policja itp.). W celu pozyskiwania wolontariuszy dla rodzin zastępczych kontynuowana była współpraca ze Stowarzyszeniem „Lepszy Świat” (objęto wsparciem wolontariuszy pozyskanych przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej MOPR 29 rodziny zastępcze).

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej udzielali także wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej poprzez:

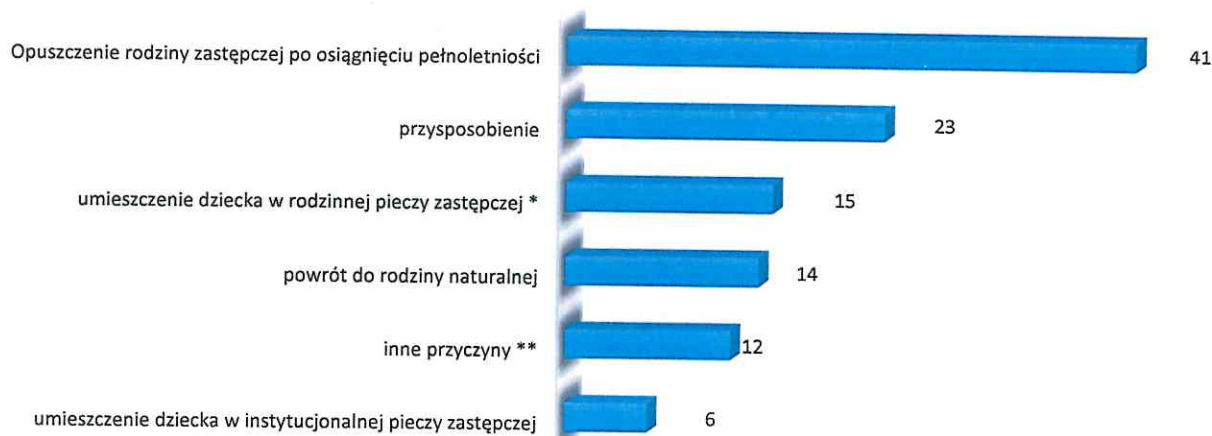
- pomoc w nabywaniu umiejętności samodzielnego załatwiania własnych spraw związanych z zamieszkaniem, kształceniem, podjęciem zatrudnienia,
- pomoc w rozwiązywaniu sytuacji trudnych i konfliktowych,
- pomoc związaną z załatwianiem spraw urzędowych,
- monitorowanie postępów w zdobywaniu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych,
- pomoc w nabywaniu umiejętności społecznych.

Ponadto MOPR w roli organizatora rodzinnej pieczy zastępczej:

- wydał 430 opinii zarezerwowanych dla instytucji organizatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- uzupełniał dokumentację w przypadku nowych 97 dzieci, które zostały umieszczone w rodzinach zastępczych w 2019 roku (dzieci trafiające do rodzin zastępczych w momencie wydawania przez Sąd postanowienia w większości przypadków przebywają już pod opieką osób, które pełnią funkcję rodziny zastępczej [z wyjątkiem sytuacji interwencyjnych i pozostawienia dziecka po urodzeniu w szpitalu], tak więc dokumentacja dziecka pozyskiwana jest i przekazywana na bieżąco),
- przekazał do Wielkopolskiego Ośrodka Adopcyjnego 14 informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną,
- zorganizował dla 25 dzieci opiekę w formie rodziny pomocowej (14), w przypadku gdy rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego nie mogła sprawować opieki z powodu zaplanowanego wypoczynku,
- zorganizował 2 grupy superwizyjne dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, a każda grupa odbyła po 8 szkoleń superwizyjnych; łącznie w w/w zajęciach udział wzięło 22 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto koordynatorzy w 2019 r. wzięli udział w 11 szkoleniach
- koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej MOPR uczestniczyli w okresie od stycznia do grudnia 2019 roku w 43 spotkaniach organizowanych przez Centrum Wspierania Rodzin „Swoboda”, poświęconych ocenie sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej,
- koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej MOPR przygotowali dla CWR „Swoboda” 54 informacje o wspieranych rodzinach zastępczych, w celu ich wykorzystania do sporządzenia ocen dotyczących rodzin zastępczych.

W 2019 roku **111 dzieci** przestało być wychowankami poznańskich rodzin zastępczych.

WYKRES: Powody, w efekcie, których dzieci przestały być wychowankami rodzin zastępczych w 2019 roku

* umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej - zmiana pobytu poprzez przeniesienie dziecka pomiędzy rodzinami w ramach Poznania lub do rodziny funkcjonującej na terenie innego powiatu.

** inne przyczyny – sytuacje zmiany pobytu dziecka: np. skierowanie dziecka do innego typu placówki (DPS, młodzieżowy ośrodek wychowawczy) lub „powierzenie pieczy” nad dzieckiem bez powołania rodziny zastępczej.

Do zadań powiatu należy także pomoc mająca na celu życiowe usamodzielnienie się i integrację ze środowiskiem osób, które po osiągnięciu pełnoletności opuszczają rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę i młodzieżowy ośrodek wychowawczy.

Ogółem udzielono pomocy na kwotę **1 141 222 zł.**

815 364 zł wypłata comiesięcznej pomocy na kontynuowanie nauki dla 203 osób
242 313 zł wypłata pomocy na usamodzielnienie dla 45 osób
83 545 zł przyznanie pomocy na zagospodarowanie dla 48 osób

W 2019 roku w 4 mieszkaniach chronionych funkcjonującym przy MOPR zamieszkiwało 22 pełnoletnich usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych. Istnieje jednak dalsza potrzeba pozyskiwania lokali, w tym tworzenia mieszkań chronionych dla usamodzielniających się wychowanków rodzinnych i instytucjonalnych form pieczy zastępczej, gdyż na dzień 31 grudnia 2019 roku na miejsce w mieszkaniu chronionym oczekiwało 17 wychowanków opieki zastępczej (14 wychowanków instytucjonalnych form opieki zastępczej oraz 3 wychowanków rodzin zastępczych). Ponadto w 2019 roku pełnoletność osiągnęło 40 wychowanków rodzin zastępczych, a instytucjonalne formy opieki opuściło 46 wychowanków pochodzących z terenu miasta Poznania. Pożądane jest także rozwijanie specjalistycznego wsparcia dla tej grupy podopiecznych MOPR.

WYJAZD HOSTINGOWY DLA WYCHOWANKÓW PIECZY ZASTĘPCZEJ DO STANÓW ZJEDNOCZONYCH

Cel: Promocja rodzicielstwa zastępczego

Realizator: Be Love! Orphan Outreach Missions, Inc., (BLOOM)

Partnerzy: MOPR

Adresat działań: wychowankowie rodzin zastępczych

Działania: Udział na przełomie 2018 i 2019 roku 1 wychowanka rodziny zastępczej w wyjeździe hostingowym do Stanów Zjednoczonych organizowanym przez organizację Be Love! Orphan Outreach Missions, Inc., (BLOOM).

X. POTRZEBY W ZAKRESIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

1. Działania zmierzające do rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej w celu zwiększenia liczby funkcjonujących niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka, przy jednoczesnej redukcji liczby dzieci umieszczanych (również przebywających) w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej

Biorąc pod uwagę fakt niewystarczającej liczby zgłaszających się kandydatów na rodzinne formy pieczy zastępczej konieczne jest promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej w celu zwiększenia liczby funkcjonujących niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka, przy jednoczesnej zmniejszaniu liczby dzieci umieszczanych (również przebywających) w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej.

Z analizy danych organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej w Poznaniu dot. funkcjonujących rodzin zastępczych wynika, że wszystkich rodzin zastępczych w 2019 roku było 458 rodzin. W stosunku do 2018 roku liczba rodzin zmniejszyła się o 18 i jest to niestety stała tendencja. Podejmowane przez Miasto Poznań działania nie zahamowały tego procesu. W związku z priorytetem zapewnienia opieki i wychowania dzieciom rodziców, którzy mają ograniczoną władzę rodzicielską obecnie koniecznym jest umieszczenie dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

2. Przeniesienie siedzib placówek opiekuńczo-wychowawczych

Obecne placówki opiekuńczo-wychowawcze: Centrum Wspierania Rodzin "Swoboda", Dom Dziecka Nr 2, Dom Dziecka Nr 3, Dom Opiekuńczo-Wychowawczy Dla Dziewcząt mają odpowiednio po: 28, 30, 28 i 30 wychowanków. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, liczba dzieci jednocześnie przebywających w placówce opiekuńczo-wychowawczej nie może przekraczać 14. Pełen standard w zakresie liczby wychowanków został uzyskany w Salezjańskich Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych Dla Młodzieży w Poznaniu. W pozostałych placówkach standard powinien zostać osiągnięty do 2020 roku.

W kwestii zmiany lokalizacji placówek opiekuńczo wychowawczych wykonano następujące działania:

- a) Placówka Dom Opiekuńczo Wychowawczy dla Dziewcząt im. Bł. Marii Karłowskiej przy ul. Piątkowskiej 148 jest prowadzona w ramach zlecenia realizacji zadania publicznego przez Zgromadzenie Sióstr Pasterek od Opatrzności Bożej. Umowa na realizację wymienionego zadania została zawarta na okres od 01.01.2018 do 31.12.2020 na prowadzenie placówki dla 30 wychowanek. Zgodnie z podjętymi działaniami związanymi z osiągnięciem standardu i rozmowami z pełniącą funkcję dyrektora placówki s. Ireną Filipczyk placówka ma zostać przekształcona w placówkę 14 osobową. O działaniach zmierzających do zmniejszenia liczby miejsc w placówce poinformowany został Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu, którego zadaniem jest zabezpieczenie miejsc dla wychowanek, które od 01.01.2021 nie będą mogły przebywać w placówce w bieżącej lokalizacji.
- b) Placówka Dom Dziecka nr 3 przy ul. Suwalskiej 30 spełnia standard lokalowy związany z umieszczeniem dzieci w placówce. Placówka działa na podstawie zezwolenia wojewody (nr PS-II.9423.4.5.2015.8 z dn. 03.09.2015r) na prowadzenie jednej placówki dla 28 wychowanków. Obecnie trwają prace nad projektem statutu placówki, którego przygotowanie pozwoli na wystąpienie do Wojewody Wielkopolskiego o zezwolenie na funkcjonowanie dwóch 14 osobowych placówek oraz zespołu administracyjno organizacyjnego obsługującego placówki.
- c) Placówka Dom Dziecka nr 2 przy ul. Pamiątkowej 28 działa na podstawie zezwolenia wojewody (nr PS-II.9423.4.9.2013.5 z dn. 19.08.2013 r.) na prowadzenie jednej placówki dla 30 wychowanków. W 2019 roku Miasto Poznań wybudowało 2 budynki przy ul. Filareckiej w Poznaniu na potrzeby realizacji zadań związanych z prowadzeniem placówek opiekuńczo wychowawczych oraz zespołu administracyjno-organizacyjnego obsługującego placówki. Docelowo placówka Dom Dziecka nr 2 zostanie przekształcona a dzieci w niej umieszczone zostaną przeniesione do nowych budynków z uwzględnieniem standardu zapisanego w ustawie. Obecnie trwają prace nad wyposażeniem placówek oraz opracowaniem projektów statutów w celu uzyskania zezwolenia Wojewody na prowadzenie placówek 14-osobowych.
- d) Placówka opiekuńczo wychowawcza w Centrum Wspierania Rodzin „Swoboda” przy ul. Swoboda 59 działa na podstawie zezwolenia Wojewody (nr PS-II.9423.4.13.2013.5 z dn. 04.10.2013) na prowadzenie jednej placówki dla 28 wychowanków. Miasto Poznań podjęło decyzję o zmianie lokalizacji i wybudowanie dwóch nowych placówek przy ul. Perzyckiej w Poznaniu, które spełnią standard lokalowy związany z liczbą miejsc w placówce. W dniu 13.02.2020 r. ogłoszony został przetarg na budowę jednego budynku opiekuńczo wychowawczego oraz budynku administracyjnego w wymienionej lokalizacji. Przewidywany termin zakończenia realizacji zadań budowlanych sierpień 2021 roku. Przedłużający się termin wykonania tego zadania związany jest ze skokowym wzrostem cen wykonania robót budowlanych. W związku z tym, konieczne było zwiększenie zabezpieczenia środków finansowych w budżecie Miasta Poznania.

3. Pozyskiwanie lokali i tworzenie mieszkań chronionych dla usamodzielniających się wychowanków rodzinnych i instytucjonalnych form pieczy zastępczej

Istnieje dalsza potrzeba pozyskiwania lokali, w tym tworzenia mieszkań chronionych dla usamodzielniających się wychowanków rodzinnych i instytucjonalnych form pieczy zastępczej. Mieszkanie chronione jest ofertą wsparcia dla osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, które ani samodzielnie, ani przy pomocy własnych rodzin nie są w stanie pokonać swoich trudności

i rozpocząć samodzielnego życia z wzięciem pełnej odpowiedzialności za siebie. Dzięki wsparciu specjalisty pobyt w mieszkaniu chronionym stwarza warunki przygotowywania się do samodzielnego funkcjonowania w środowisku oraz integracji ze społecznością lokalną. Okres zamieszkiwania w mieszkaniu chronionym pomoże przygotowywać do usamodzielnienia się i wyjścia poza system pomocy społecznej. Skala potrzeb: na dzień 31 grudnia 2019 roku na miejsce w mieszkaniu chronionym oczekiwało 17 wychowanków opieki zastępczej (14 wychowanków instytucjonalnych form opieki zastępczej oraz 3 wychowanków rodzin zastępczych). Ponadto w 2019 roku pełnoletność osiągnęło 40 wychowanków rodzin zastępczych, a instytucjonalne formy opieki opuściło 46 wychowanków, wśród których zwłaszcza osoby opuszczające placówki, to osoby wymagające pomocy w formie zapewnienia pobytu w mieszkaniu chronionym.

W ramach projektu „Usługi społeczne i opieka medyczna dla mieszkańców Poznania” finansowanego ze środków Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego, Oś priorytetowa 7: Włączenie społeczne, Działanie: 7.2 Usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałanie 7.2.2 Usługi społeczne i zdrowotne – projekty konkursowe założono uruchomienie i prowadzenie 2 mieszkań chronionych dla 8 pełnoletnich osób opuszczających pieczę zastępczą. W 2019 roku w ramach założonego budżetu projektu pozyskano i wyposażono dwa lokale z przeznaczeniem na ww. mieszkania treningowe, które do użytkowania przekazane zostaną w 2020 roku.

4. Zwiększenie dostępności rodzin zastępczych oraz osób prowadzących i pracujących w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego do wsparcia psychologicznego, pedagogicznego i prawnego oraz specjalistycznego

Przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obligują powiat do zapewnienia rodzinom zastępczym poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego. Na terenie miasta Poznania działanie realizuje, zgodnie z zarządzeniem Prezydenta Miasta Poznania Nr 587/2015/P z dnia 1 września 2015 r. w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie grodzkim Poznań, Centrum Wspierania Rodzin „Swoboda”. Zwiększenie dostępności specjalistycznego poradnictwa dla poznańskich rodzin zastępczych wpłynie na znaczący wzrost efektywności funkcjonowania rodzin przy zachowaniu dobrego i bezpiecznego rozwoju dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Podejmowane są działania zwiększające zapewnienie dostępności rodzin zastępczych oraz osób prowadzących placówki opiekuńczo wychowawcze typu rodzinnego do wsparcia psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i innego specjalistycznego. Poza działaniami realizowanymi przez jednostki miejskie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w 2019 roku i w I połowie 2020 roku na rzecz tych rodzin realizowane są zadania przez Fundację „Dziecko w Centrum” obecnie zapewnione jest finansowanie tych zadań przez organizację pozarządową do 31 czerwca 2020.

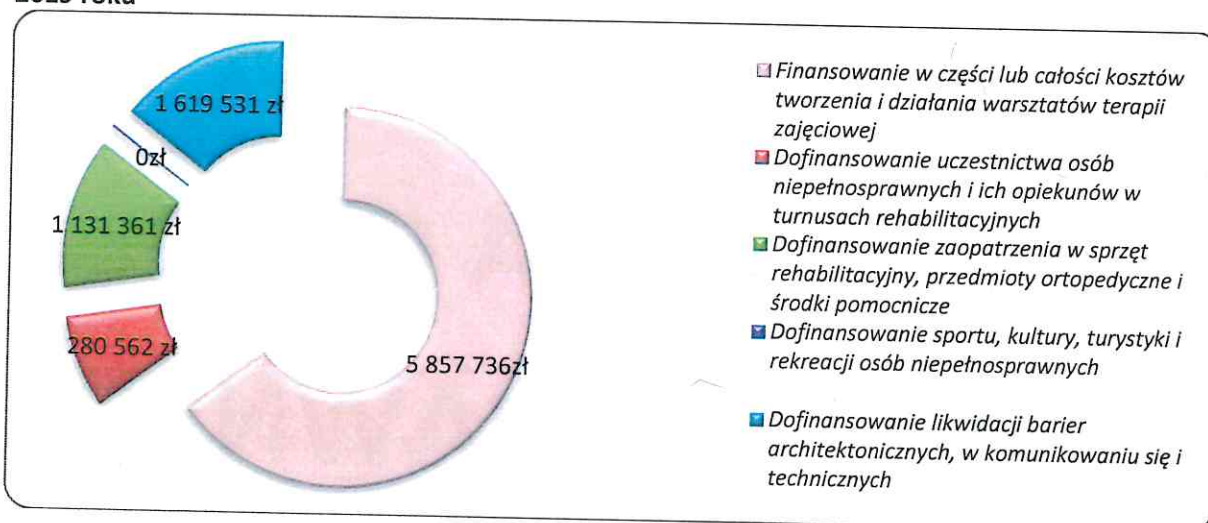
REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

- Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych

XI. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU REHABILITACJI SPOŁECZNEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Rada Miasta Poznania uchwałą nr VIII/104/VIII/2019 r. z dnia 19 marca 2019 roku zmienioną uchwałą XIX/329/VIII/2019 z dnia 19 listopada 2019 roku sprawie określenia realizowanych przez Miasto Poznań zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz wysokość środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie przeznaczyła w 2019 roku środki w wysokości **8 894 558 zł**.

WYKRES: Wydatkowanie środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2019 roku

• Stwarzanie możliwości uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej

Na terenie miasta Poznania funkcjonowało 9 warsztatów terapii zajęciowej, w których uczestniczyło **324 osoby**. Wszystkie warsztaty prowadzone były przez organizacje pozarządowe. Od 2007 roku wprowadzone zostały zmiany w kwestii dofinansowania kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej. W świetle aktualnie obowiązujących przepisów maksymalne dofinansowanie kosztów działalności warsztatów ze środków PFRON w roku 2019 wynosi do 90% tych kosztów. Pozostałe co najmniej 10 % warsztaty otrzymały ze środków powiatu grodzkiego miasta Poznania. W roku 2019, wydatkowano kwotę **5 857 736 zł**, a w 2018 roku, w porównywalnym okresie wydatkowano ze środków PFRON kwotę 5 372 932 zł. Zwiększenie wydatku wynika z podwyższenia rocznego kosztu pobytu uczestnika w WTZ finansowanego z PFRON z 17 796 zł do 18 096 zł.

• Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych

Turnusy rehabilitacyjne to aktywna forma rehabilitacji połączona z elementami wypoczynku, mająca na celu poprawę sprawności, wyrobienie zaradności, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań osób niepełnosprawnych. W 2019 roku wydatkowano łącznie kwotę **280 562 zł**. Z dofinansowania skorzystało **239 osób**, w tym 26 dzieci i młodzieży. W porównywalnym okresie w 2018 roku wydatkowano łącznie kwotę 280 532 zł, a z dofinansowania skorzystały 262 osoby w tym 46 dzieci i młodzieży.

• **Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze**

Łącznie na realizację tego zadania wydatkowano w 2019 roku kwotę **1 131 361 zł**, głównie na dofinansowanie zakupu: aparatów słuchowych, obuwia ortopedycznego, pieluchomajtek i cewników, wózków inwalidzkich, pionizatorów, rowerów rehabilitacyjnych, itp. Z pomocy skorzystało łącznie **786 osób**, w tym 120 dzieci i młodzieży, które dzięki temu mogły otrzymać niezbędny w codziennym funkcjonowaniu sprzęt ortopedyczny i rehabilitacyjny. W porównywalnym okresie w 2018 roku wydatkowano łącznie kwotę 964 049 zł, a z dofinansowania skorzystało 671 osób, w tym 71 dzieci i młodzieży.

• **Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych**

Dofinansowanie organizacji imprez dla osób niepełnosprawnych w dziedzinie sportu, kultury, rekreacji i turystyki mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej. W okresie sprawozdawczym o dofinansowanie przedmiotowego zadania występowały głównie stowarzyszenia, organizując na rzecz osób niepełnosprawnych wycieczki, spotkania okolicznościowe, imprezy kulturalne, rajdy itp. W 2019 roku zgodnie z uchwałą Rady Miasta Poznania nie przeznaczono środków na realizację tego zadania. W porównywalnym okresie w 2018 roku również nie przeznaczono środków na realizację tego zadania.

• **Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się**

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się, natomiast likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych osoby niepełnosprawne, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z ich niepełnosprawności. W 2019 roku z tego rodzaju pomocy skorzystało łącznie **228 osób**, a na realizację tego zadania wydatkowano kwotę **1 619 531 zł**. W porównywalnym okresie w 2018 roku z pomocy skorzystało 178 osób i wydatkowano kwotę 1 366 147 zł.

Wnioski dot. dofinansowania świadczeń ze środków PFRON – analiza danych za 2019 r.

Zadanie	Liczba wniosków złożonych	Liczba wniosków zrealizowanych	% Wniosków zrealizowanych
Turnusy rehabilitacyjne	1184	239*	20,18%
Bariery, ogółem	610	228	37,37%
W tym:			
• Bariery architektoniczne	212	42	19,81%
• Bariery techniczne	238	110	46,22%
• Bariery w komunikowaniu się	160	76	47,50%
Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,	1180	786	66,61%
Sport, turystyka, rekreacja, kultura	0	0	0

* - we wskazanej pozycji podano liczbę osób, która otrzymała dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego tj.: 6 osób niepełnosprawnych zatrudnionych w zpch, 124 osób dorosłych niepełnosprawnych, 26 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, 59 opiekunów dorosłych osób niepełnosprawnych, 24 opiekunowi dzieci i młodzieży niepełnosprawnej

PROGRAM „AKTYWNY SAMORZĄD”

W 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie kontynuował realizację pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” finansowanego ze środków PFRON. Celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i dostępie do edukacji. Zgodnie z umową nr AS3/000070/15/D z dnia 9 maja 2018 r. zmienionej aneksem nr 3 z dnia 24 kwietnia 2019 r., aneksem nr 2 z dnia września 2019 r., aneksem nr 5 z dnia 21 listopada 2019 r. na realizację tego zadania przeznaczono łącznie kwotę **2 092 617,37 zł**. Program jest realizowany w II Modułach:

TABELA: Wnioski dot. dofinansowania świadczeń ze środków PFRON w ramach programu „Aktywny Samorząd” – analiza danych za 2019 r.

Zadanie	Liczba wniosków złożonych	Liczba wniosków pozytywnie zrealizowanych	Kwota udzielonego dofinansowania	% realizacji wniosków
Moduł I				
Likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową	310	186	1 171 564,56	60,00%
Obszar A - 1 dofinansowanie zakupu i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (dysfunkcja narządu ruchu)	16 (w tym 5 wniosków złożonych w 2018 r a zrealizowanych w 2019 r.)	13	88 426,95	81,25%
Obszar A -2 dofinansowanie lub refundacja kosztów uzyskania prawa jazdy kategorii B (dysfunkcja narządu ruchu)	11 (w tym 2 wnioski złożone w 2018 r a zrealizowanych w 2019 r.)	6	9 891,50	54,54%
Obszar A-3 Dofinansowanie lub refundacja kosztów prawa jazdy (dysfunkcja narządu słuchu)	5	5	0	0,00%
Obszar A-4 dofinansowanie zakupu i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (dysfunkcja narządu słuchu)	1	1	2 804,15	100,00%
Obszar B-1 zakup sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowanie (dysfunkcja narządu wzroku lub kończyn górnych)	65 (w tym 18 wniosków złożonych w 2018 r a zrealizowanych w 2019 r.)	39	295 227,61	60,00%
Obszar B-2 dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	46 (w tym 8 wniosków złożonych w 2018 r a zrealizowanych w 2019 r.)	29	56 000,00	63,04%
Obszar B-3 zakup sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowanie (dysfunkcja narządu wzroku)	29	13	44 988,23	44,83%

Obszar B-4 zakup sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowanie (dysfunkcja narządu słuchu, trudności w komunikowaniu się)	16	8	18 895,60	50,00%
Obszar C-1 dofinansowanie zakupu wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	22	11	104 970,00	50,00%
Obszar C-2 dofinansowanie lub refundacja kosztów utrzymania sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	35 (w tym 11 wniosków złożonych w 2018 r a zrealizowanych w 2019 r)	30	85 841,21	85,71%
Obszar C - 3 dofinansowanie zakupu protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	16 (w tym 5 wniosków złożonych w 2018 r a zrealizowanych w 2019 r)	10	387 808,96	62,50%
Obszar C -4 dofinansowanie lub refundacja kosztów utrzymania sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny	3 (w tym 2 wnioski złożone w 2018 r a zrealizowanych w 2019 r)	3	16 069,00	100,00%
Obszar C-5 Dofinansowanie zakupu skutera lub oprzyrządowania do wózka ręcznego	15	11	51 455,00	73,33%
Obszar D Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	30 (w tym 4 wnioski złożone w 2018 r a zrealizowanych w 2019 r)	7	9 186,35	23,33%
Moduł II Dofinansowanie lub refundacja kosztów uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym	209	185	330 098,00	88,51
RAZEM	519	371	1 501 662,56	71,48%

PROGRAM „ZAJĘCIA KLUBOWE W WTZ”

W 2019 roku MOPR realizował program „Zajęcia klubowe w warsztatach terapii zajęciowej” finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Celem programu jest wsparcie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym poprzez prowadzenie przez warsztaty terapii zajęciowej zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji. Program „Zajęcia klubowe w WTZ” jest rozwiązaniem, które sprzyja aktywnemu wspomaganiu uczestników warsztatów, którzy weszli na rynek pracy oraz osób niepełnosprawnych przed rozpoczęciem procesu rehabilitacji w warsztacie terapii zajęciowej.

W roku 2019 z tego wsparcia skorzystały dwa Stowarzyszenia prowadzące warsztaty terapii zajęciowej i wydatkowały kwotę łącznej wysokości **66 066 zł** dla 14 klubowiczów.

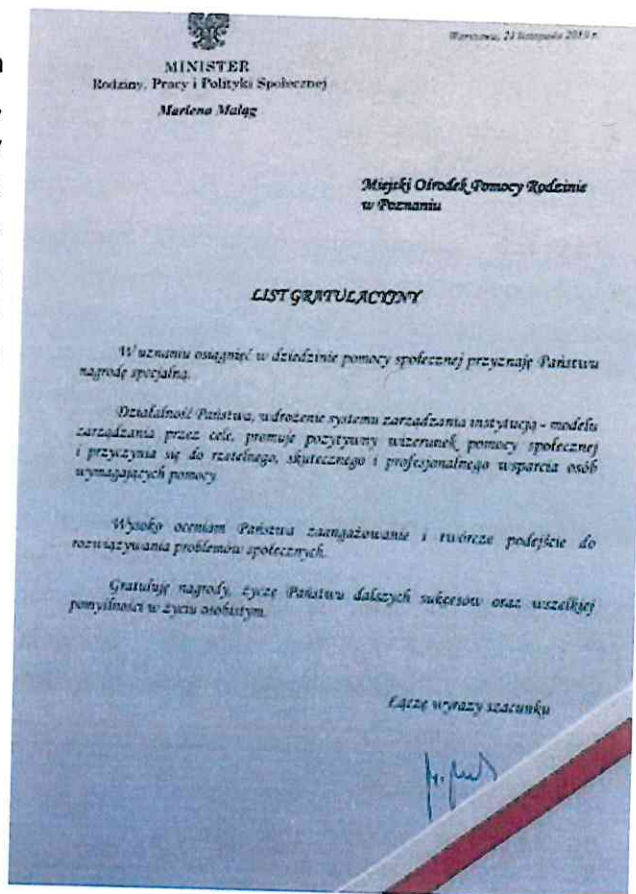
ORGANIZACJA

XII. ROZWIĄZANIA ORGANIZACYJNE ORAZ ZATRUDNIENIE W MOPR

1. Nagroda za wybitne i nowatorskie działania w zakresie pomocy społecznej w 2019 roku

W MOPR funkcjonuje nowoczesny system zarządzania organizacją pomocy społecznej, który skoncentrowany jest wokół celów strategicznych instytucji, zorientowanej na klienta. Budując model zarządzania przez cele zwrócono uwagę na świadomość i motywację pracowników, rozliczanych z pracy w oparciu o wskaźniki. Wdrożony model jest innowacyjny w obszarze pomocy społecznej, co zostało docenione przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie został uhonorowany nagrodą Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej za wybitne i nowatorskie działania w zakresie pomocy społecznej w 2019 roku - wdrożenie modelu Zarządzania Przez Cele. Wręczenie nagrody odbyło się 21 listopada 2019 r. w siedzibie Ministerstwa.

2. Współpraca ze środkami masowego przekazu

Przedmiotem zainteresowania mediów w 2019 roku były następujące kwestie społeczne:

- pomoc osobom z niepełnosprawnościami i rodzinom z niepełnosprawnym członkiem rodziny,
- pomoc osobom bezdomnym,
- pomoc świadczona przez MOPR osobom starszym, w tym schorowanym i niesamodzielnym,
- problemy pieczy zastępczej,
- programy i projekty realizowane przez MOPR dla osób zagrożonych wykluczeniem,
- rola i zadania organizatorów społeczności lokalnych, zatrudnionych w MOPR,
- pomoc świadczona przez MOPR w zakresie żywności i dożywiania (finansowa, bony, catering),
- rocznica wybuchu kamienicy na poznańskim Dębcu, życie poszkodowanych w rok po tragedii,

- realizacja zadań, wynikających z ustawy „Za życiem”, pomoc kobietom w ciąży i młodym matkom,
- dożywianie dzieci w szkołach przez poznański MOPR w czasie strajku nauczycieli,
- żebractwo w Poznaniu,
- współpraca MOPR z Funduszem Pomocy Ofiarom Przestępstw,
- Ogólnopolska Konferencja Ośrodków Pomocy Społecznej FORUM połączona z dwudziestolecie funkcjonowania MOPR,
- problem przemocy w rodzinie,
- rola świetlic socjoterapeutyczne w niesieniu pomocy dzieciom i młodzieży,
- Centrum Usług Społecznych – program pilotażowy w Polsce,
- przygotowanie wspólnie z MOPR i Caritas paczek świątecznych dla rodzin zagrożonych marginalizacją.

W 2019 roku odnotowano około 100 kontaktów z mediami (prasa, radio, tv) – lokalnymi i ogólnokrajowymi oraz portalami internetowymi. W przeważającej mierze media zainteresowane były uzyskaniem informacji, ale też interweniowały w sprawach socjalno-bytowych, higienicznych, zdrowotnych i ekonomicznych mieszkańców Poznania.

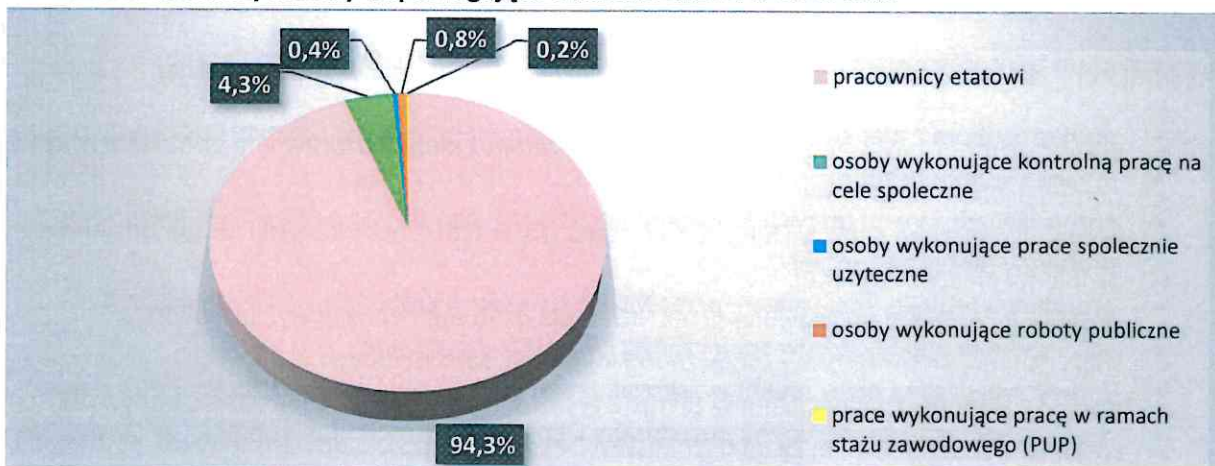
3. Kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie

Według stanu na dzień 31.12.2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu zatrudniał – **457** pracowników (z wyłączeniem **15** pracowników przebywających na urloпах wychowawczych i **4** pracowników przebywających urloпах bezpłatnych).

Dodatkowym wsparciem bieżącej realizacji zadań było zaangażowanie:

- 1) **21 osób** wykonujących kontrolowaną pracę na cele społeczne,
- 2) **4 osób** bezrobotnych zatrudnionych przez MOPR w Poznaniu w ramach robót publicznych,
- 3) **2 osoby** bezrobotne bez prawa do zasiłku skierowane do wykonywania prac społecznie użytecznych (prace biurowe),
- 4) **1 osoba** skierowana przez Powiatowy Urząd Pracy wykonujące pracę w ramach stażu zawodowego.

WYKRES: Pracownicy i osoby wspomagające działanie MOPR w 2019 roku

4. Wykształcenie pracowników

Wśród wszystkich zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie pracowników wg stanu na 31.12.2019 roku:

- 1) **355 osób** posiada wykształcenie wyższe, dodatkowo:
 - a) **78 osób** wykształcenie podyplomowe,
 - b) **16 osób** specjalizację w zawodzie pracownika socjalnego,
 - c) **2 osoby** studia podyplomowe i specjalizację w zawodzie pracownika socjalnego;
- 2) **102 osób** posiada wykształcenie średnie, w tym **34 osoby** specjalizację w zawodzie pracownika socjalnego (w tym **8 osób** II°).

W grupie **247** pracowników realizujących zadania pracowników socjalnych:

- 1) **178 osób** to rejonowi pracownicy socjalni, wśród których:
 - a) **138 osób** posiada wykształcenie wyższe, dodatkowo:
 - **14 osób** wykształcenie podyplomowe,
 - **13 osób** specjalizację w zawodzie pracownika socjalnego, w tym **1** osoba studia podyplomowe i specjalizację w zawodzie pracownika socjalnego,
 - b) **40 osób** posiada wykształcenie średnie, w tym **25 osób** specjalizację w zawodzie pracownika socjalnego (w tym **6 osób** II°),
- 2) **69 osób** to pracownicy realizujący zadania pracownika socjalnego (posiadający uprawnienia do wykonywania zawodu pracownika socjalnego), wśród których:
 - a) **55 osoby** posiadają wykształcenie wyższe, dodatkowo:
 - **20 osób** wykształcenie podyplomowe,
 - **3 osoby** specjalizację w zawodzie pracownika socjalnego,
 - **0 osób** studia podyplomowe i specjalizacje w zawodzie pracownika socjalnego,
 - b) **14 osób** posiada wykształcenie średnie, w tym **9 osób** specjalizację w zawodzie pracownika socjalnego (w tym **2 osoby** II°).

5. Szkolenia pracowników

W 2019 roku pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Poznaniu brali udział w 164 różnych formach rozwojowych (65 szkolenia otwarte, 34 konferencje, 41 szkolenia zamknięte, 24 szkolenia wewnętrzne). Przeszkolonych zostało 438 pracowników.

6. System zarządzania - rozwiązania organizacyjne

W 2019r. kontynuowano prace w następujących obszarach:

1. Komunikacja z klientem zewnętrznym

Opinie klientów na temat usług świadczonych przez MOPR pozyskiwano za pomocą:

- ankiety wystandaryzowanej (ankiety udostępnione w komórkach obsługujących klientów oraz na stronie internetowej MOPR).

Uzyskane wyniki wskazują, że MOPR postrzegany jest przez klientów pozytywnie.

- ankiety dedykowane (badania przeprowadzone przez Biuro Poznań Kontakt). Wyniki badania wskazują, że klienci są bardzo zadowoleni z usługi udostępnianych przez MOPR:
- ocena usługi przyjmowania wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON przez MOPR w lokalizacji PCS przy ul. Małachowskiego 10 w okresie 2-4.01.2019r.
- ocena usług Centrum Integracji Społecznej prowadzonego w ramach projektu „Feniks” przez Stowarzyszenie „Etap”
- ocena usług Klubu Integracji Społecznej prowadzonego w ramach projektu „Feniks” przez MOPR i Fundację „Królowej Polski Św. Jadwigi”
- ocena usług Programu wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami prowadzonego w ramach projektu „Feniks” przez Fundację „Królowej Polski Św. Jadwigi”
- ocena Programu wsparcia dla osób bezdomnych prowadzonego w ramach projektu „Feniks” przez Stowarzyszenie „Pogotowie Społeczne”

2. Komunikacja z pracownikami

- W ramach poprawy komunikacji z pracownikami kontynuowano formułę kwartalnych spotkań Dyrektora z kadrą kierowniczą wyższego i niższego szczebla nt. funkcjonowania systemu zarządzania w MOPR z uwzględnieniem ryzyk i szans.
- Wdrożono formalnie Zasady Współpracy w MOPR Zarządzeniem nr MOPR-I.0015.61.2019 Dyrektora MOPR z dnia 16.10.2019 r. załącznik nr 12 do Regulaminu Pracy, mające służyć doskonaleniu komunikacji zespołowej, dostarczać wiedzy i umiejętności z zakresu przekazywania, przyjmowania uwag i poprawiać atmosferę w zespole.
- Przeprowadzono warsztaty dla pracowników i kadry kierowniczej z Zasad Współpracy. Spotkania miały pokazać, jak ważna jest wzajemna współpraca, wymiana informacji, umiejętność konstruktywnego przekazywania uwag, a także integracja pracowników.

3. Architektura procesów

- W ramach ujednolicenia i zminimalizowania dokumentacji systemowej realizowane były spotkania i prace nad zmianą budowy procesów, w taki sposób, by usługa dla klienta (od wniosku do realizacji) ujęta była w jednym procesie i była zgodna z przyjętym w MOPR modelem zarządzania przez cele.

XIII. KONTROLE MERYTORYCZNO-FINANSOWE W MOPR

1. Audyty wewnętrzne w MOPR

1. Planowanie budżetu.
2. Zarządzanie organizacją w zakresie szkoleń i podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników MOPR.

2. Kontrole merytoryczno – finansowe w MOPR

1. Kontrole / audyty zewnętrzne w MOPR:

- Wojewódzki Urząd Pracy - kontrola wniosku o dofinansowanie Projektu Feniks.
- Wojewódzki Urząd Pracy - wizyta monitoringowa – Projekt Feniks.
- Biuro Biegłych Rewidentów EKO - Bilans Łódź – badanie sprawozdania finansowego za rok 2018 w ramach badania w Urzędzie Miasta Poznania.
- Wielkopolski Urząd Wojewódzki – prawidłowość udzielenia świadczeń z pomocy społecznej wskazanych w art. 17 ustawy o pomocy społecznej oraz sprawdzenia kwalifikacji kadry realizującej zadania pomocy społecznej.
- Wielkopolski Urząd Wojewódzki – kontrola doraźna dot. skargi złożonej na rodzinę zastępczą.
- Wielkopolski Urząd Wojewódzki – kontrola doraźna w wyniku złożonej skargi przez klienta MOPR, dotyczyła badania realizacji procedury Niebieska Karta.
- Wielkopolski Urząd Wojewódzki – prawidłowości wykorzystania i rozliczenia dotacji celowych udzielonych Miastu Poznań na realizację Indywidualnego Programu Integracji Cudzoziemców.
- Biuro Kontroli Urzędu Miasta Poznania - wydatkowanie środków na wynagrodzenia dla pracowników jednostki oraz gospodarka kasowa rok 2017-2018 r.
- Biuro Kontroli UMP – prawidłowość przepływów finansowych MOPR.
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych – prawidłowość i rzetelność obliczania składek na ubezpieczenie społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest MOPR oraz zgłaszanie do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, ustalenie uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych i wypłacanie tych świadczeń oraz dokonywanie rozliczeń z tego tytułu, prawidłowość i terminowość opracowania wniosków o świadczenia emerytalne i rentowe, wystawianie zaświadczeń lub zgłaszanie danych dla celów ubezpieczeń społecznych.
- Audyt ISO systemu zarządzania.
- Audyt Bezpieczeństwa Informacji.

2. Kontrole wewnętrzne w MOPR:

- Sekcja ds. Kontroli i Audytu:
 - Dochodzenie i windykacja należności od klientów MOPR.
 - Realizacja zadań związanych ze wsparciem funkcjonowania w środowisku – realizacja procedury NK, pomoc psychologiczna.
 - Świadczenie pomocy w formie mieszkania chronionego dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej.
 - Poprawność numerów PESEL wprowadzonych w programie TT-Pomoc.
 - Realizacja świadczeń pomocy społecznej – specjalne zasiłki celowe.
- Sekcja ds. Informatyki / stanowisko ds. ochrony danych osobowych:
 - Zgodność przetwarzania danych osobowych – 2 kontrole.

3. Kontrole zewnętrzne:

- Sekcja ds. Kontroli i Audytu:

- Realizacja planu wydatków i działalności merytorycznej - Warsztaty Terapii Zajęciowej – (9 podmiotów).
- Świadczenie usług opiekuńczych i bytowych w Rodzinnym Domu Pomocy w Poznaniu – (2 kontrole).
- Realizacja zapisów umowy w zakresie świadczenia usługi przygotowania posiłków i dowozu do miejsca zamieszkania klienta.
- Realizacja zapisów umów dotyczących przygotowania i wydawania posiłków dla dzieci podopiecznych MOPR – 8 kontroli.
- Realizacja zapisów umowy na zapewnienie sprzedaży gorących posiłków i zapewnienie możliwości ich spożycia w placówkach wykonawcy osobom skierowanym przez MOPR i wydawania posiłków na podstawie karty PEKA.
- Realizacja zapisów umowy na dostawy węgla do klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Poznaniu.
- Realizacja umowy w zakresie usługi obejmującej organizację i przeprowadzenie 7-dniowego wyjazdu dla wychowanków pieczy zastępczej i ich opiekunów obejmującej dowóz, zakwaterowanie, wyżywienie oraz przeprowadzenie zajęć grupowych, indywidualnych i rekreacyjnych dla osób uczestniczących w wyjeździe.
- Realizacja zapisów umowy na usługę sprzątania pomieszczeń MOPR.
- Realizacja umowy dot. świadczenia usługi przewozu osób niepełnosprawnych ruchowo będącymi mieszkańcami Miasta Poznania.
- Realizacja zapisów umów na dofinansowanie ze środków PFRON kosztów sprzętu rehabilitacyjnego oraz likwidacji barier w komunikowaniu się – 2 kontrole.

- Sekcja ds. Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych:

- Realizacja umów dotyczących dofinansowania z programu „Aktywny Samorząd”.

Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
w Poznaniu

Włodzimierz Kalek

Opracowanie zbiorcze:

Sekcja Planowania i Analiz

tel. 61 878 17 56